

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2357

Vragen van het lid **Westerveld** (GroenLinks) aan de Minister voor Langdurige Zorg en Sport over *de verkrijgbaarheid van plastic rietjes voor medisch gebruik* (ingezonden 3 maart 2023).

Antwoord van Minister **Helder** (Langdurige Zorg en Sport), mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 20 april 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2010.

Vraag 1

Bent u ervan op de hoogte dat de verkrijgbaarheid van plastic rietjes, waarvan mensen door een beperking afhankelijk kunnen zijn, is afgenomen door het Europees verbod op de inkoop en verkoop van wegwerpplastic? Bent u ervan op de hoogte dat extra lange rietjes (40 cm) eigenlijk helemaal niet meer verkrijgbaar zijn?

Antwoord 1

Ja, ik ben hiervan op de hoogte. Ik realiseer mij dat het een erg lastige situatie is voor mensen die afhankelijk zijn van plastic rietjes. De Europese Single-Use Plastics (SUP) Richtlijn bevat een uitzondering voor rietjes die als medisch hulpmiddel in de handel worden gebracht. Deze uitzondering blijkt in de praktijk helaas niet goed te werken (zie verder antwoord op vraag 4 en 5). Daarom heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat besloten een aanwijzingsbesluit aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) af te geven met als strekking dat dit handelsverbod niet wordt gehandhaafd voor leveranciers die de rietjes leveren aan zorginstellingen, apotheken en drogisterijen. Via bijv. de groothandel Mediq zijn plastic rietjes beschikbaar voor zowel zorginstellingen als particulieren. Of dit specifiek ook geldt voor rietjes van 40cm is mij niet bekend.

Vraag 2

Bent u hierover in gesprek met belangenverenigingen zoals leder(in) en de Spierziektevereniging? Zo ja, wat doet u met deze signalen? Bent u bereid om in gesprek te gaan met mensen die van plastic rietjes afhankelijk zijn bij het drinken en met eerder genoemde belangenverenigingen over de huidige stand van zaken en de versnelling die nodig is om een oplossing te realiseren?

Antwoord 2

Er is op ambtelijk niveau geregeld contact geweest tussen het Ministerie van lenW en Stichting leder(in), waarbij de problematiek is besproken. In deze gesprekken werd duidelijk zichtbaar dat een specifieke groep mensen afhankelijk is van plastic rietjes. Dit heeft geleid tot het aanwijzingsbesluit aan de ILT. Er is ook samen met de verschillende verenigingen onderzocht welke specificaties alternatieve (niet plastic of herbruikbare) rietjes zouden moeten hebben. Echter sluit het aanbod in de markt hier (nog) niet op aan. De Staatssecretaris van lenW geeft navolging aan deze gesprekken door de nationale regelgeving aan te passen, zodat de plastic rietjes via gebruikelijke zorginkoop beschikbaar blijven. Plastic rietjes voor medisch gebruik worden verkocht via bijvoorbeeld Mediq.

Vraag 3

Klopt het dat de ontheffingsperiode voor het inkopen en verkopen van plastic rietjes door apotheken en drogisterijen is verstreken en plastic rietjes op dit moment niet mogen worden verstrekt? Zo nee, welke rietjes mogen nu precies door wie worden verkocht? En zo nee, bent u bereid apotheken en drogisten te stimuleren om plastic rietjes te verkopen zodat deze goed verkrijgbaar zijn voor mensen die ze nodig hebben?

Antwoord 3

Ja, het klopt dat de aanwijzingstermijn voor het niet handhaven op de verkoop van rietjes aan medische groothandel, apotheken en drogisterijen is verstreken. Ondanks het verstrijken van de termijn wordt er op dit moment niet actief gehandhaafd door de ILT, waardoor men nog steeds rietjes kan aanschaffen. De Staatssecretaris van lenW zal de aanwijzing verlengen voor de periode die noodzakelijk is om de regelgeving aan te passen. Ten gevolge van het aanwijzingsbesluit mogen plastic rietjes worden verkocht via apotheken, drogisterijen en medische groothandel. Het is echter de vraag welke rietjes nog leverbaar zijn, gezien de daling in de productie van en handel in rietjes ten gevolge van de wereldwijde maatregelen om minder rietjes te gebruiken. De Ministeries van VWS en lenW gaan samen meer ruchtbaarheid geven aan de mogelijkheid om rietjes te verstrekken via apotheken en drogisten. Ook zullen beide ministeries dit onder de aandacht brengen bij de mensen die hierbij gebaat zijn.

Vraag 4

Deelt u de mening dat er op korte termijn een oplossing moet komen voor mensen die om medische redenen afhankelijk zijn van plastic rietjes? Zo ja, welke maatregelen gaat u nemen om ervoor te zorgen dat plastic rietjes beschikbaar worden en blijven voor deze doelgroep? Wat kunt u op dit moment aanreiken aan mensen met een beperking om zelfstandig te kunnen drinken?

Antwoord 4

Voor de korte termijn biedt het verlengen van het aanwijzingsbesluit een oplossing waardoor plastic rietjes beschikbaar blijven via apotheken, drogisterijen en medische groothandel. De Staatssecretaris van lenW zal tegelijkertijd het Besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik aanpassen, zodat de certificering van plastic rietjes als medisch hulpmiddel niet meer een vereiste is voor het in de handel brengen van rietjes specifiek aan apotheken, drogisterijen en medische groothandel¹. Op deze manier blijven de rietjes beschikbaar voor deze doelgroep. Samen met de Staatssecretaris van lenW zal ik ervoor zorgen dat de verschillende partijen in de keten (leveranciers, groothandel en brancheorganisaties voor apotheken en drogisten) op de hoogte zijn van de mogelijkheid om rietjes te verkopen. Zodra de afspraken zijn vastgelegd, zullen ook de belangenorganisaties voor mensen met een beperking hierop worden

¹ Er is al een uitzondering in de SUP-Richtlijn voor rietjes die als medisch hulpmiddel op de markt worden gebracht. Echter blijkt het voor een product als een rietje in de praktijk moeilijk of zelfs onhaalbaar om dit als zodanig gecertificeerd te krijgen. Daarom wordt deze vereiste uit het besluit kunststofproducten voor eenmalig gebruik gehaald.

geattendeerd. Daarbij blijft de Staatssecretaris van IenW de markt ook aansporen om met goede herbruikbare of plasticvrije alternatieven te komen die geschikt zijn voor deze doelgroep.

Vraag 5

Erkent u dat er in de anti-plastic campagne te laat werd nagedacht over mensen met een beperking? Hoe gaat u bij de totstandkoming van toekomstig beleid mensen met een beperking vanaf het begin betrekken?

Antwoord 5

In de totstandkoming van de SUP-richtlijn is rekening gehouden met deze doelgroep, hetgeen heeft geleid tot de uitzondering voor rietjes die als medisch hulpmiddel in de handel worden gebracht. Complicerende factor was echter dat tegelijkertijd de regelgeving voor medische hulpmiddelen werd veranderd. Daarbij is deze dusdanig strenger geworden dat het in de praktijk voor producenten moeilijk of zelfs onhaalbaar bleek om de rietjes zoals beoogd als medisch hulpmiddel op de markt te brengen. Ik vind het erg belangrijk om altijd de doelgroep te spreken bij het ontwikkelen van beleid. Vanuit de vervolgaanpak Onbeperkt Meedoen werkt de Minister van Langdurige Zorg en Sport aan het bevorderen van het betrekken van mensen met een beperking bij het opstellen van beleid binnen de gehele rijksoverheid. Bij IenW is het ook de standaard om bij de totstandkoming van beleid na te gaan welke belanghebbenden betrokken moeten worden. Dit is recent opnieuw vastgelegd en beschreven in het beleidskompas².

² www.beleidskompas.nl.